Tuberculosis - Fact Sheet
Sự thật về Bệnh Lao

Bệnh lao là gì?

Bệnh lao (Tuberculosis = TB) là một chứng bệnh truyền-nhiễm do vi-trùng bệnh lao mà chúng ta hít vào phổi gây ra. Vi-trùng này bay trong không khí khi người bị bệnh lao phổi ho, nhảy mũi (hắc hơi) hay nói chuyện.

Cách lây bệnh thông thường nhất là ở chung nhà với người bị bệnh trong một thời gian khá lâu. Vi-trùng bệnh lao không lây qua chén dĩa, ly tách hay qua các vật dụng khác.

Ai có thể bị nhiễm trùng Lao?

Tại Victoria, số người bị bệnh lao rất thấp. Tuy nhiên một vài nhóm trong cộng-đồng gặp nhiều nguy cơ dễ bị bệnh lao. Các nhóm này gồm có:

- Di-dân hay người tị-nạn, nhất là những người đến từ các nước đang phát-triển.
- Thổ dân hay người đảo Torres Strait.
- Các chuyên-viên y-tế.
- Người nghiện rượu.
- Người cao-niên.
- Những người sống tại các viện cư-trú, kể cả các tù nhân.
- Những người sống trong tình trạng đông đúc và có mức sống dưới tiêu-chuẩn (Bệnh lao thường xảy ra trong các cộng-đồng nghèo khó).
- Những người bị nhiễm trùng HIV (siêu-vi-khuẩn Thoái-nhiễm Nhân-chủng) và bị bệnh AIDS (liệt-kháng).
- Những người có hệ-thống miễn-nhiễm bị chế ngự, nhất là sử dụng lâu dài loại thuốc steroids.
- Người bị bệnh tiểu đường.

Bệnh lao tác hại đến cơ-thể như thế nào

Nhiễm trùng lao

Chúng ta hít vi-trùng lao vào phổi rồi chúng bắt đầu sinh sản. Một số vi-trùng có thể di chuyển sang các phần khác của cơ thể, chẳng hạn như thận, xương và não. Lúc bây giờ, người đó đã bị nhiễm bệnh lao. Cơ-thể chống lại bệnh nhưng thường không thể diệt hết vi-trùng. Hệ-thống phòng ngự của cơ-thể xây một hàng rào hay một bức tường bao quanh vi-trùng. Vi-trùng trở nên không hoạt động và người đó cảm thấy khoẻ mạnh.

Một người bị nhiễm trùng lao sẽ có vi-trùng lao trong cơ-thể của họ, tuy nhiên người này không cho thấy có dấu hiệu của bệnh cũng như không thể lây vi-trùng cho người khác.

Chữa trị bằng thuốc men trong gian đoạn này có thể ngăn ngừa vi-trùng lao gây ra bệnh lao.

Bệnh lao

Khi vi-trùng trở nên chủ-động và bắt đầu sinh sản, người đó bị bệnh lao hay bệnh lao tích-cực. Tình trạng này có thể xảy ra trong vòng một năm hoặc trong nhiều năm sau đó, thường thường khi cơ-thể bị yếu vì chống lại với các chứng nhiễm-trùng hay với vi-trùng khác, chẳng hạn như HIV/AIDS, tiểu đường, bệnh thận, sưng phổi hay ung-thư.

Người bị bệnh lao mang vi-trùng lao và có dấu hiệu cho thấy bị bệnh như ho, mệt mỏi, đổ mồ hôi vào ban đêm, xuống cân lượng và ho ra máu. Ở vào thời kỳ này, người bệnh có thể làm cho người khác bị nhiễm-trùng.

Thử-nghiệm Đơn giản

Thử-nghiệm dưới da (Mantoux Test) có thể cho biết trong cơ-thể của quí vị có vi-trùng lao hay không. Nhân-viên y-tế sẽ chích một lượng thuốc thử vô hại vào dưới da cánh tay của quí vị để hai hoặc ba ngày sau, một chuyên-viên y-tế sẽ kiểm xem chỗ chích có bị sưng hay không. Điều quan trọng là quí vị phải trở lại đúng theo ngày hẹn để được kiểm lại chỗ chích. Nhân-viên y-tế sẽ cho quí vị biết kết quả cũng như sẽ cho biết quí vị có cần thêm thử-nghiệm nào khác hay không.

Ai nên thử-nghiệm?

Những người:

- bị nhiễm trùng HIV ha bị bệnh AIDS ;
- sống hoặc làm việc gần gủi với một người có thể đã mắc bệnh lao;
- có bất cứ triệu-chứng nào của bệnh lao.

Ý nghĩa của Kết quả Thử-Nghiệm

Kết quả Vô-nghiệm

Kết quả vô-nghiệm (negative) có nghĩa là có thể quí vị không có vi-trùng lao trong cơ-thể, tuy nhiên có thể quí vị cần phải thử lại dưới da để biết chắc chắn. Nếu quí vị bị nhiễm-trùng HIV hay bệnh AIDS, bác-sĩ có thể sẽ cho quí vị làm thêm các thử-nghiệm khác, vì thử-nghiệm dưới da cho những người nhiễm trùng HIV hay bệnh AIDS thường không phát-hiện được vi-trùng lao.

Kết quả Hữu-nghiệm

Kết quả hữu-nghiệm (positive) có nghĩa là quí vị có thể bị nhiễm trùng lao. Nó không cho biết quí vị đã mắc bệnh lao hoặc quí vị có thể lây bệnh cho người khác. Cần phải thực hiện thêm nhiều thử-nghiệm khác như chụp hình phổi, và có thể các thử-nghiệm khác nữa mới cho biết quí vị có bị bệnh lao hay không để quyết định phép chữa trị cần thiết.

Điều trị bệnh lao

Loại điều trị mà quí vị cần tùy theo tình trạng quí vị đã bị nhiễm trùng lao hay đã bị bệnh lao.

Người ta có thể chửa trị bệnh lao và một vài trường hợp nhiễm-trùng lao bằng thuốc men. Các loại thuốc mới trị bệnh lao rất công-hiệu.

Hầu hết người bệnh có thể đến các bệnh-viện công-cộng chính hoặc bác-sĩ chuyên môn để điều trị. Cần phải sử dụng thuốc men ít nhất là sáu tháng mới trị dứt bệnh lao, tuy nhiên trong một vài trường hợp, thời gian này sẽ phải lâu hơn.

Nếu không uống thuốc đều đặn, hoặc không uống hết thuốc, bệnh lao có thể tái phát và lần này, việc chữa trị sẽ khó khăn hơn.

Do đó, nếu muốn trị dứt bệnh lao, điều cần nhất là người bệnh phải uống hết thuốc.

Trường hợp trong gia-đình có người bị bệnh lao, tất cả mọi người trong nhà và những người tiếp xúc gần gủi đều phải thử-nghiệm để biết xem họ có bị bệnh lao hay không.

Chích ngừa bệnh lao (thuốc chủng BCG)

Người ta không đề nghị chích thuốc chủng BCG thường lệ cho cộng-đồng bao quát, vì tại Úc nguy cơ bị bệnh này rất thấp. Thuốc chủng BCG chỉ được chích thường lệ cho các nhóm riêng biệt nào đó có nguy cơ bị bệnh lao cao.

Quí vị có nghĩ rằng mình mắc bệnh lao?

Nếu quí vị có bất cứ triệu-chứng nào dưới đây:

- Ho dây dưa không dứt.
- Mệt mỏi.
- Đổ mồ hôi vào ban đêm.
- Xuống cân lượng.
- Ho ra máu.

nên đến gặp bác-sĩ ngay.

Còn thắc mắc?

Muốn biết thêm chi-tiết về bệnh lao, nên nói chuyện với bác-sĩ gia-đình của quí vị.

Để được giúp đỡ về phần ngôn-ngữ, xin gọi cho Sở Thông & Phiên-dịch (TIS) qua số 131 450, tiền gọi chỉ bằng giá gọi tại địa-phương.

Phiếu chỉ dẫn được in bằng các thứ tiếng dưới đây:

Bồ-đào-nha	Á-rập	Cam-bốt	Croatian
Phi-luật-tân	Serbian	Trung-hoa	Nga
Macedonian	Sô-ma-li	Tagalog	Việt-nam

Nơi liên lạc để xin chỉ dẫn:

Tuberculosis Program,
Disease Control Section
Human Services
GPO Box 1670N,
Melbourne 3001
Điện thoại: (03) 9637 4115.

Human Services
People*first*

Do
Sở Y-tế Công-cộng,
Bộ Dịch-vụ Dân-sinh Chính-phủ Victoria
(Public Health Branch, Victorian Government Department of Human Services) ấn hành.

Ban Cổ-động của Bộ Dịch-vụ Dân-sinh biên soạn và trình bày.

Tháng Hai 1997 96/0252